

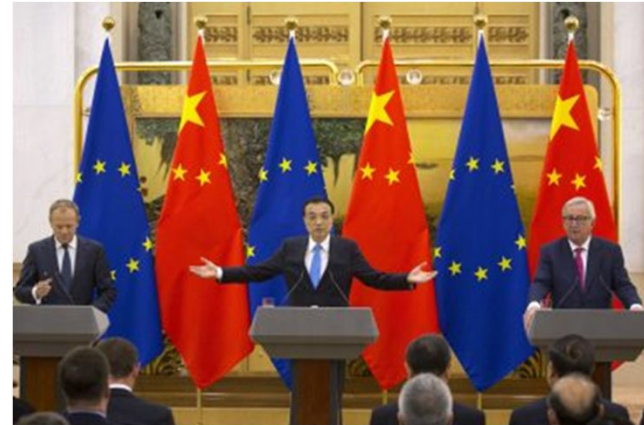
13. ТЪРГОВСКИ ОТНОШЕНИЯ на ЕС С ОСНОВНИ РАЗВИВАЩИ СЕ СТРАНИ

1. Търговско-икономически отношения

ЕС – Китай

2. Търговско-икономически отношения

ЕС – Русия

По т. 1

А) Договорна основа

Присъединяването на Китай към Световната търговска организация през м. **декември 2001** г. постави търговските отношения с ЕС на една по-стабилна основа.

Ангажиментите, които Китай пое в контекста на присъединяването си към СТО, създадоха по-добри условия за достъп за европейските стоки до китайския пазар. Средното мито при вноса на промишлени стоки от ЕС в Китай от около **13%** преди присъединяването, спадна до около **9%** през 2009 г. и след това до около **6%**, след изтичането на всички преходни периоди, договорени при присъединяването (15 години), т.е. след 1.1.2017 г.

ЕС и Китай имат подписано Споразумение за партньорство и сътрудничество и Китай получава техническа помощ от ЕС по линия на програмата „Помощ за търговия”. От 2008 г. се поддържа т. нар. **Икономически и търговски диалог на високо равнище** (на английски High Level Economic and Trade Dialogue – HED). Третата среща на този форум се състоя през м. декември 2010 г. в Пекин.

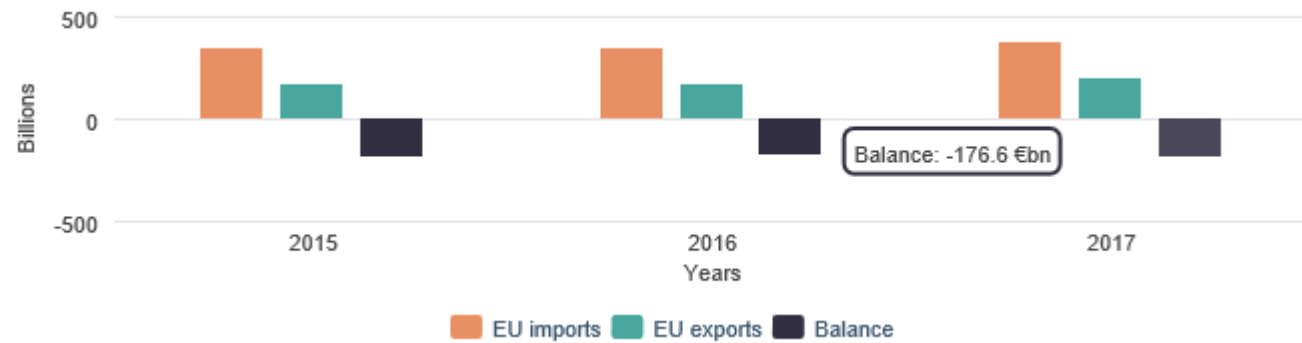
От страна на Европейската комисия в нея участваха комисари, ангажирани с търговско-икономическите въпроси, генерални директори и други висши служители на Европейската комисия, а от страна на китайското правителство – министри, техни замесници и други висши служители.

Основно внимание се отделя на присъединяването на Китай към **Споразумението за обществените поръчки**, подписано под егидата на СТО, на отстраняването на някои пречки пред чуждестранните инвестиции в Китай и на по-ефикасната защита на интелектуалната собственост.

Независимо от членството на Китай в СТО и от наличието на разнообразни форми на двустранно сътрудничество **ЕС не е предоставил на Китай официален статут на пазарна икономика**, въпреки че Китай е подал молба за такъв статут още през 2003 г.

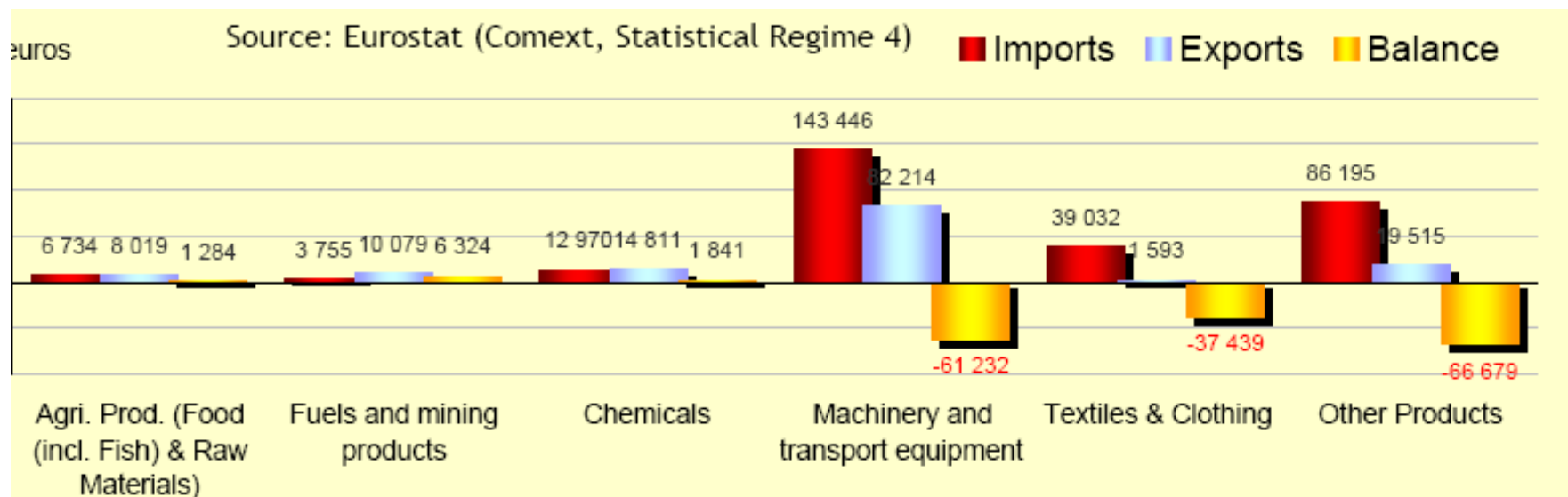
Отсъствието на указания статут усложнява защитата на Китай срещу обвинения за дъмпинг и увеличава вероятността от налагане на китайските фирми на антидъмпингови и антисубсидийни защитни търговски мерки.

Засега КНР не участва в преговорите по Споразумението за търговията с услуги – TISA, което е основно за страните от ОИСР.

Б) Търговският дефицит при търговията със стоки расте
 2013 г. е около 130 млрд. евро, 2017 и 2018 г. е около 180 млрд. евро.
 При услугите ЕС има незначителен положителен баланс от 8-10 млрд. евро

В) Стокова структура

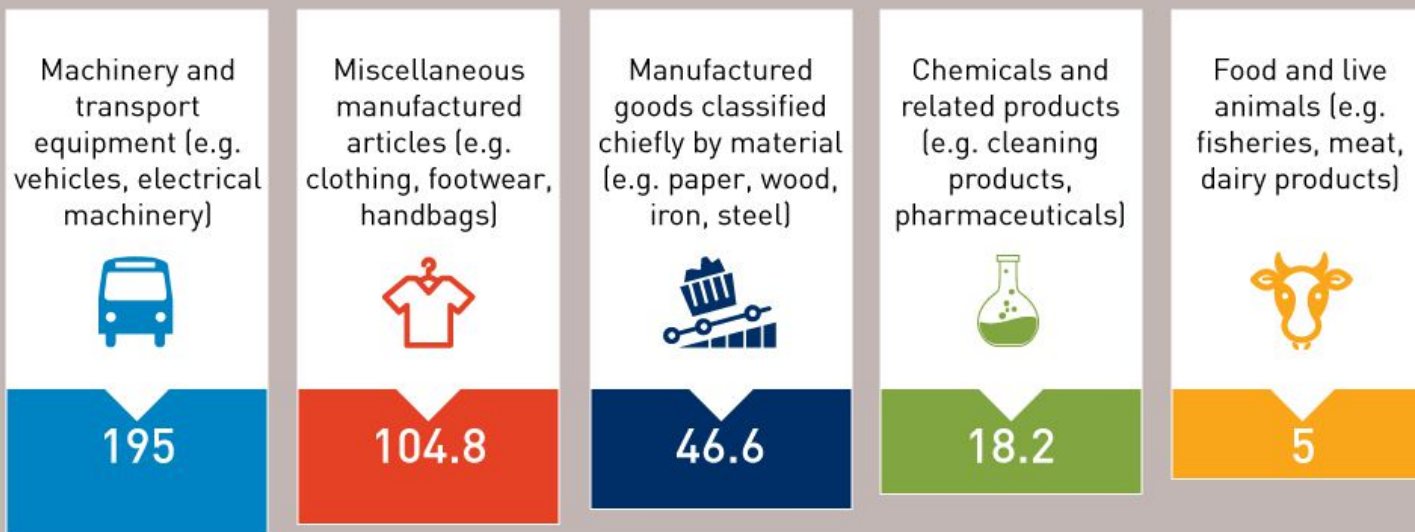

EU-CHINA - Top 5 exports and imports in 2017

EU exports to China* (in billion euros)

EU imports from China* (in billion euros)

* Standard international trade classification (SITC) sections

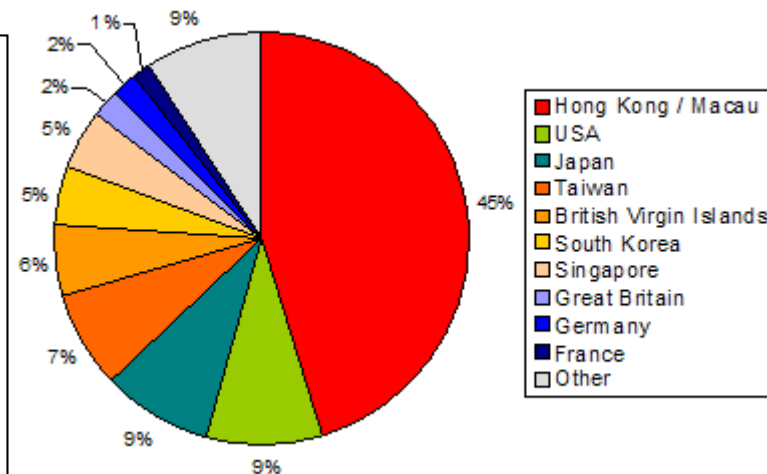
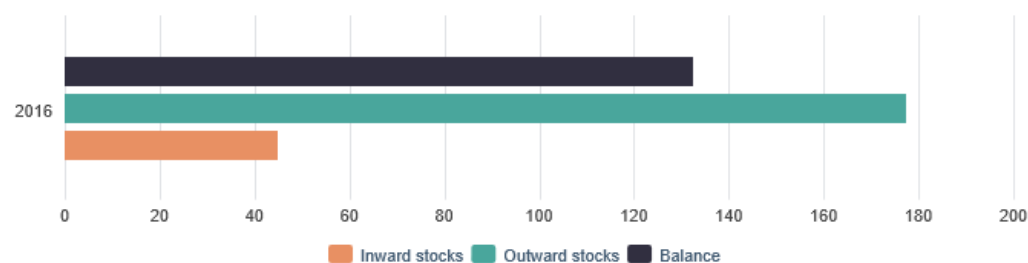
- ✓ В импорта от Китай преобладават офис оборудването и оборудването за телекомуникации, другите машини и оборудване, полуфабрикатите, металите, облеклото, другите готови стоки (порцелан, обувки, домакински уреди, играчки).
- ✓ В обратното направление от ЕС към Китай се проявява утвърдилата се специализация на ЕС, преобладават транспортните средства, машините и оборудването, химическите продукти (фармацевтика, козметика), другите готови стоки.
- ✓ В отделни сектори Китай и ЕС имат съвпадащи конкурентни предимства, например при машините и оборудването, в други сектори те не се конкурират, а се допълват, например текстил и облекло, фармацевтика, козметика, играчки, стоки за бита и т. нат.
- ✓ Около половината от положителното салдо за Китай в търговията с ЕС се формира при търговията с нискотехнологични продукти и продукти със средни технологии. Ето защо за ЕС тази част на дефицита не представлява заплаха за вътрешното производство. Във високотехнологичните отрасли рискът от растящата китайска конкуренция може да се намали чрез развитие на кооперирането и взаимния обмен на преки инвестиции, технологии, ноу-хау.

Г) Инвестиции

Изхождайки от размера на китайската икономика не може да се каже, че натрупаните там европейски инвестиции са значителни. Те са около 180 млрд. евро, за сравнение ЕС има натрупани инвестиции в Канада в размер на около 260 млрд. евро.

Основната причина за това е, че Китай успява да мобилизира огромни вътрешни инвестиции, благодарение на приходите от експорта, а така също чрез обществени инвестиции.

Влияе и рестриктивното отношение, което ръководството на КНР има по отношение на чуждите инвестиции в определени стратегически отрасли, както и във финансовите услуги, а така също изискването инвеститорите да извършват трансфер на най-съвременни технологии.

Китайските предприятия си набавят основно чужд частен капитал чрез борсата в Хонконг. Това се вижда и от фигурата по-горе. Борсата в Хонконг има по-голям оборот от тази в Шанхай. Свързващо звено между Хонконг и ЕС е лондонското сити.

Напоследък в тази насока успешно се проявява и Люксембург.

Освен като партньор ЕС разглежда КНР и като потенциален противник. Затова се въвеждат някои ограничителни мерки при китайските инвестиции в ЕС, по-специално в телекомуникациите (мрежата 5G), както и се създава система за наблюдение на тези инвестиции.

Освен това има ембарго за експорт на оръжие в Китай, както и се предлага значително по-строг контрол върху експорта на стоки с двойна употреба от ЕС в Китай.

Китай е и по-често от останалите търговски партньори предмет на антидъмпингови санкции на ЕС (почти половината от антидъмпинговите мита, които са в сила).

VI. Strengthening the security of critical infrastructure and the technological base

Foreign investment in strategic sectors, acquisitions of critical assets, technologies and infrastructure in the EU, involvement in EU standard-setting and supply of critical equipment can pose risks to the EU's security. This is particularly relevant for critical infrastructure, such as 5G networks that will be essential for our future and need to be fully secure.

5G networks will provide the future backbone of our societies and economies, connecting billions of objects and systems, including sensitive information and communication technology systems in critical sectors. Any vulnerability in 5G networks could be exploited in order to compromise such systems and digital infrastructure – potentially causing very serious damage. A range of EU instruments, including the Network and Information Security Directive²², the recently approved Cybersecurity Act²³,

2. Търговско-икономически отношения ЕС – Русия

А) Договорна основа

- ✓ Русия е член на СТО от 2012 г. Това има своето отражение върху регулирането на търговско-икономическите отношения, но ЕС може да налага особен режим на наблюдение през преходен период от 10 години.
- ✓ ЕС има Споразумението за партньорство и сътрудничество с Русия от 1994 г. То влиза в сила през 1997 г. за десетгодишен период от време, който вече е изтекъл. От 2007 г. споразумението автоматично се продължава за по една година. До 2014 г. се водят преговори за подписване на ново споразумение, но в момента те са прекъснати.
- ✓ В чл. 10 на споразумение се казва, че ЕС и Русия ще „предоставят една на друга общия режим на най-облагодетелствана нация, описан в член I, параграф 1 от ГАТТ”. Това вече не е актуално, тъй като РФ е член на СТО.
- ✓ ЕС признава на РФ статут на пазарна икономика.
- ✓ Основните претенции на ЕС към РФ са в областта на защитата на интелектуалната собственост и инвестициите.

- На среща на върха през 2003 г. ЕС и Русия се договарят за създаване в един дългосрочен план на "общо икономическо пространство", подобно на това, което съществува между ЕС и страните от ЕАСТ. През 2005 г. е договорена т. нар. пътна карта за създаване на общото пространство. Определени са 14 секторни диалози, по които да се водят преговорите. До 2010 г. са проведени три срещи на ниво министри по въпросите на околната среда, транспорта и енергетиката. След 2014 г. контактите са замразени.
- Във връзка с руско-украинския конфликт и непризнатото от ЕС присъединяване на Крим към РФ, са наложени санкции от Съвета на ЕС. В областта на търговско-икономическите отношения те включват:
 - Забрана за внос на стоки от Крим, както и на изпращане на туристи там.
 - Силно ограничаване на достъпа на руското правителство и на някои частни фирми до паричния и капиталовия пазар на ЕС.
 - Забрана за търговията с оръжие.
 - Забрана за експорт в Русия на редица стоки с двойна употреба.
 - Забрана за експорт в Русия на технологии и оборудване за добив на петрол.
 - Спиране на кредитирането на проекти в РФ от страна на ЕИБ.
 - Спиране на кредитирането на проекти в РФ от страна на ЕБВР.
 - Ограничаване на техническата помощ за РФ от бюджета на ЕС.

- От началото на 2014 г. Русия не ползва Общата система за преференции.
- Към Русия може да се прилага засиленото наблюдение, предвидено с Регламент (ЕО) № 625/2009 на Съвета от 7 юли 2009 година спрямо някои страни извън СТО.
- Руски фирми често са разследвани от ЕС за прилагане на дъмпинг или за субсидиран експорт. Има проведен т. нар. секторен диалог относно търговията със стоманени изделия и е постигната взаимна договореност за установяването на определени квоти за внос в ЕС на стоманени изделия с руски произход.

COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 360/2014

of 9 April 2014

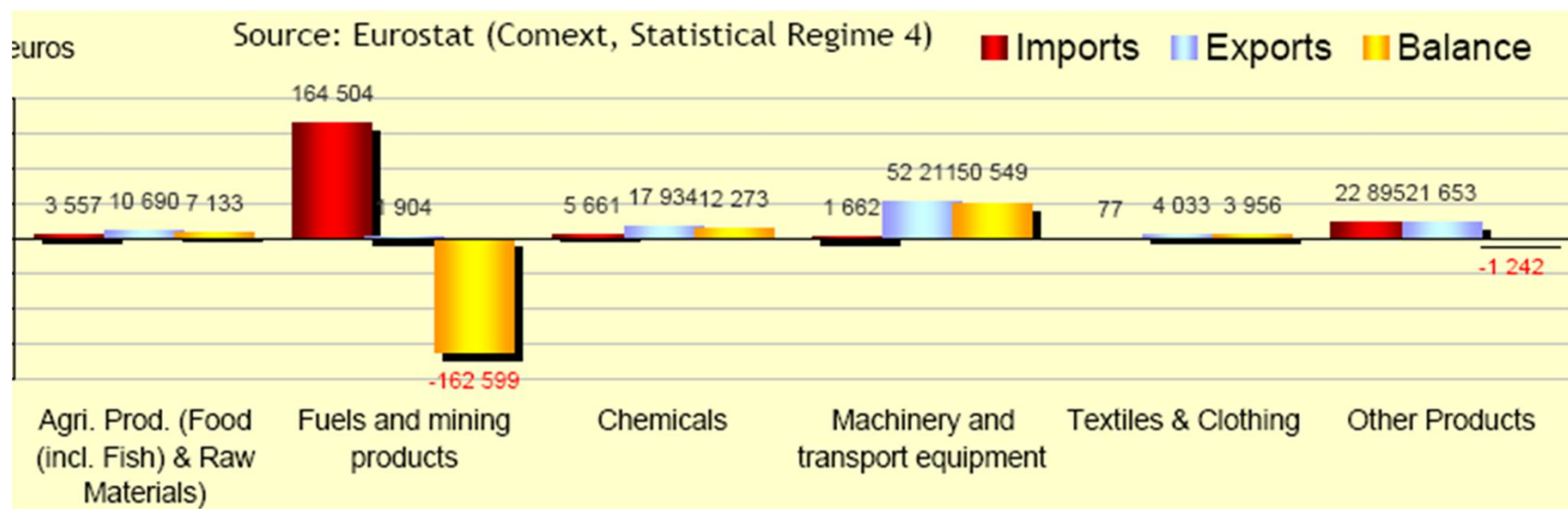
imposing a definitive anti-dumping duty on imports of ferro-silicon originating in the People's Republic of China and Russia, following an expiry review pursuant to Article 11(2) of Council Regulation (EC) No 1225/2009

През 2014 г. е наложена от правителството на РФ забрана за вноса на редица аграрни стоки от ЕС. Основно са засегнати вноса на месо и месни изделия, млечни изделия, риба, плодове и зеленчуци.

В Арбитража на СТО през последните години се водят десетина дела между ЕС и РФ, част от които са свързани с посочените по-горе ограничителни санкции в търговията.

Б) Търговия със стоки

ЕС има постоянно отрицателното салдо в търговията си с РФ, което се променя в съответствие с конюнктурата на пазара на енергоносителите.

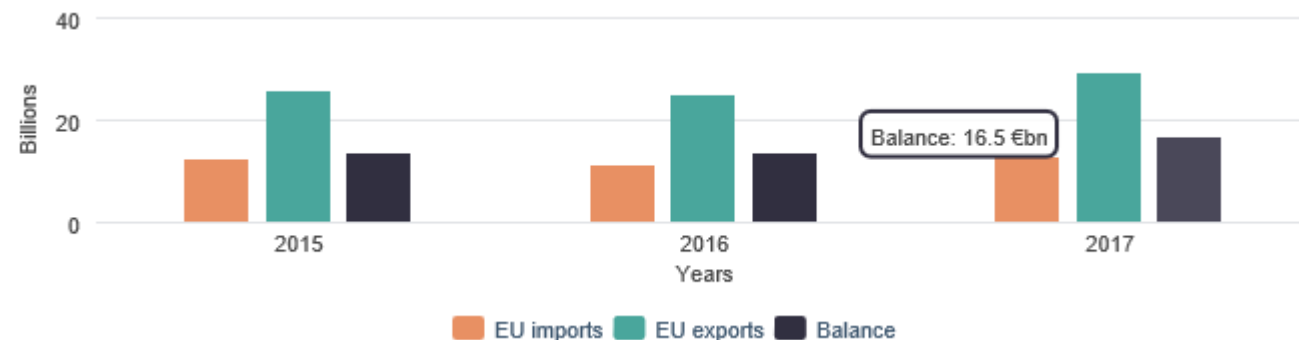

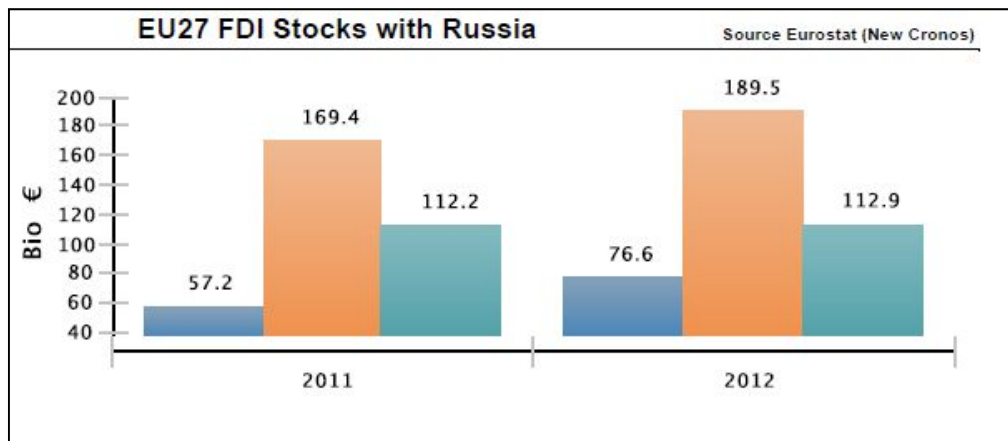
Стоковая структура на экспорта на РФ в ЕС

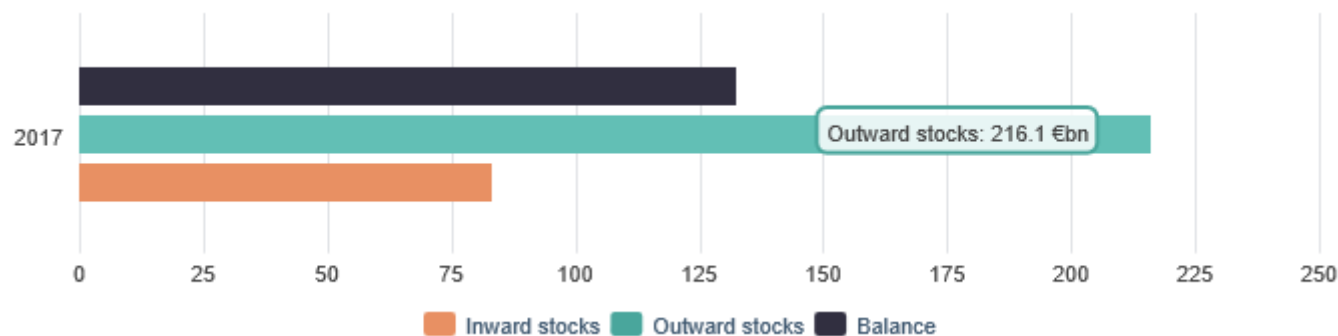
- ✓ Около 85% от експорта на Русия в ЕС са енергоносители и метали.
- ✓ Значителният внос на енергоносители от Русия поставя въпроса за допустимата степен на енергийна зависимост на ЕС от този внос, за диверсификация на външните източници на енергоносители. Насърчава се изграждането на газопроводи към Азербайджан, Туркменистан и евентуално към Иран (през Турция). В момента е реализиран газопроводът към Азербайджан.
- ✓ Независимо от стремежа към диверсификация на доставките, на Русия продължават да се падат около 30% от вноса на природен газ в ЕС и около 25% от вноса на нефт. Подобен е и делът на РФ при вноса на въглища в ЕС.

В) Търговия с услуги

Г) Инвестиции

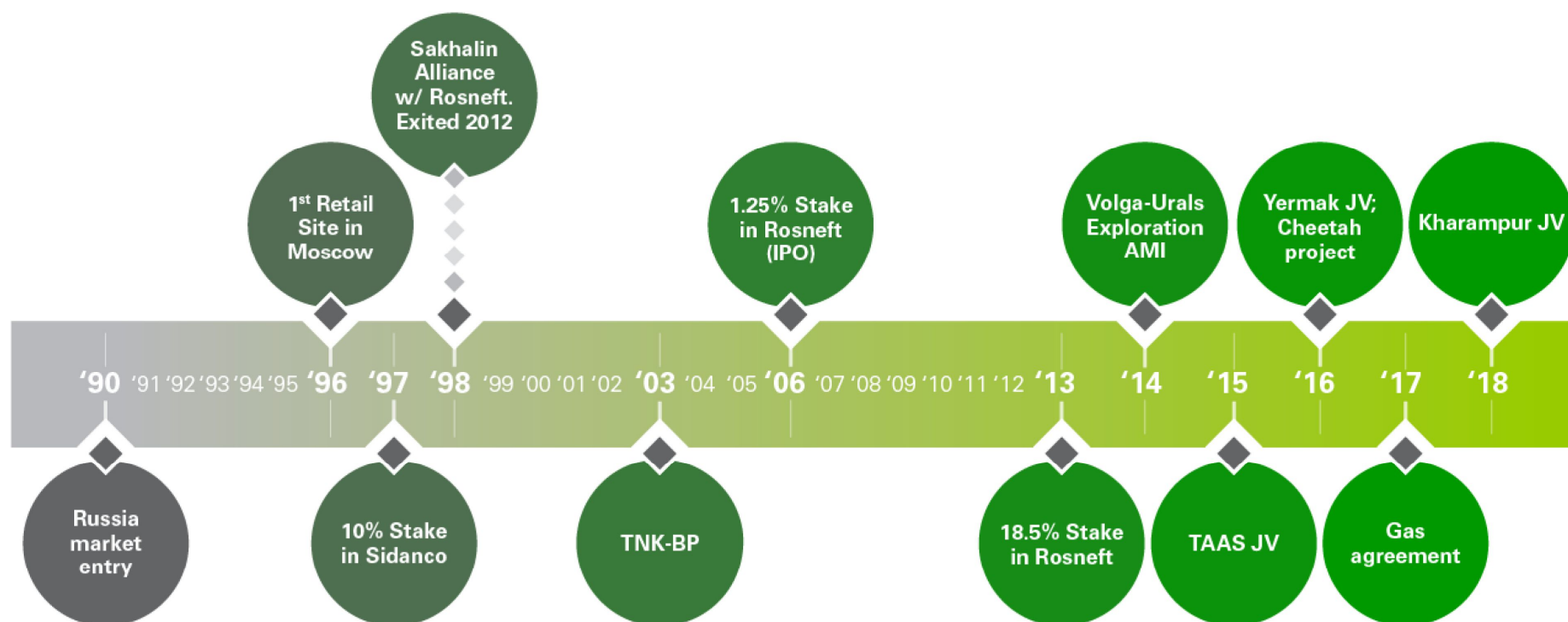
Независимо от санкциите инвестициите на от ЕС в РФ продължават да растат.

Европейските инвестиции в РФ са около 220 млрд. евро, което е с около 40 млрд. повече от инвестициите на ЕС в Китай.

Причината за ръста са основно инвестиции в добива на суровини в Русия. Напоследък се увеличават и европейските инвестиции в преработващата промишленост – основно сглобяване на автомобили.

Расте и експортът на руски инвестиции в ЕС, основно за дистрибуция и преработка на руски суровини.

История на инвестициите на BP в Русия

Разкажете за глобалната експанзия на британската фирма BP